

Bedrijventerrein Flevokust Lelystad

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

15 april 2008 / rapportnummer 2052-42

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

De gemeente Lelystad heeft de wens om ten noorden van Lelystad een groot-schalig havengerelateerd bedrijventerrein aan te leggen en in te richten. De locatie zal circa 250 hectare groot zijn en betreft zowel buitendijks als binnendijks terrein. Ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan wordt een gecombineerd plan-/besluit-Milieueffectrapport (MER) opgesteld. De inhoud van dit MER geeft richting aan de inhoud van het bestemmingsplan en de later uit te werken uitwerkingsplannen.¹

Tegen deze achtergrond beschouwt de Commissie de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- Inzicht in de visie, **ambities en doelstelling** van de gemeente op het gebied van duurzame en ontwikkeling van ontwikkeling van natuur en landschap en de hoofd- en nevendoele van de aanleg van Flevokust.
- Inzicht in **nut en noodzaak** van dit havengerelateerde bedrijventerrein en het multimodaal op-/overslag- en distributierrein waarbij duidelijk wordt gemaakt welke keuze de gemeente Lelystad heeft gemaakt. Geef aan hoe deze keuze aansluit bij de plannen van de Provincie zoals opgenomen in het Provinciaal omgevingsplan 2006 (POP2006);
- Argumentatie voor de **locatiekeuze** en verdere indeling in een “binnendijks en buitendijks” deel van het bedrijven-/distributierrein met daarin een duidelijke weergave van plangebieden A en B;
- Uitgaande van het voornemen om eerst deelgebied A te ontwikkelen zullen **alternatieven** moeten worden uitgewerkt voor de wijze van aanleg en indeling van zowel het binnen- als buitendijkse deel. Daarbij moet aandacht worden geschonken aan de milieueffecten in zowel de aanleg- als gebruiksfase. Hierbij zal ook expliciet de doorontwikkeling naar deelgebied B moeten worden betrokken.
- De **gevolgen** voor landschap, natuur, verkeer, water, luchtkwaliteit en veiligheid. Inzicht in de effecten van de alternatieven, varianten en scenario's met typen (soort en zwaarte milieucategorie) van bedrijven;
- Een heldere **samenvatting** die de hoofdpunten begrijpelijk weergeeft gebruik makend van recent kaartmateriaal een duidelijke legenda en goed leesbare topografische namen.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

---

¹ Zie bijlage 1 voor projectgegevens en procedurele gegevens van de m.e.r.-procedure.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Visie, ambities en doelen

Ga in het MER in op de visie van de gemeente op het gebied van duurzame ontwikkeling, natuur (ambities voor het IJsselmeer en omgeving), landschap, veiligheid (in relatie tot de ligging van Flevokust in buitenwater en de beïnvloeding van waterberging, vaarwegen, elektriciteitscentrale en de directe omgeving). Geef aan wat deze visie en ambities betekenen voor de ontwikkeling van Flevokust.

Beschrijf in het MER daarnaast de ambities en doelstellingen op het gebied van de werkgelegenheid. Ga daarbij in op:

- de verwachte groei van de werkgelegenheid;
- de beïnvloeding van de woon-/werkbalans van de gemeente;
- het type bedrijven en type werkgelegenheid dat op Flevokust wordt gepland.

2.2 Nut en noodzaak

Ga in het MER in op de nut- en noodzaak van het bedrijventerrein en het multimodaal op-/overslag- en distributieterrein. Doe dit door:

- de historie van planvorming voor het bedrijventerrein Flevokust die al in 1999 is gestart toe te lichten. Gebruik de informatie uit het Provinciaal Omgevingsplan (POP 2006) in het MER om verder te verduidelijken waarom voor deze locatie is gekozen en wat de beperkingen zijn van de andere in het POP beschouwde locaties;
- de behoefte(raming) aan bedrijventerreinen binnen de regio en de gemeente verder te onderbouwen door ook in te gaan op het bestaand uitgeefbaar terrein in de gemeente en de regio. Ga in op de aard, schaal en samenhang (synergie) van de te realiseren bedrijvigheid. Besteed speciale aandacht aan de zwaardere categorieën bedrijven, de relatie met het multimodaal overslagcentrum en de ontwikkeling van het buitendijkse deel;
- aan te geven van welke uitgangspunten en groeiscenario wordt uitgegaan bij het bepalen van de toekomstige ruimtevrage;
- aan te geven welke logistieke functie het bedrijventerrein gaat vervullen. Ga hierbij dieper in op de mogelijkheden van vervoer over water, per spoor en over de weg. Besteed hierbij aandacht aan de goederenstromen van en naar de bedrijven op het bedrijventerrein Flevokust zelf;
- aandacht te besteden aan de functie van het multimodaal op-/overslag- en distributiecentrum voor een groter achterland op (boven) regionaal niveau. Ga na welke goederenstromen voor transport via de terminal in aanmerking kunnen komen. Ga hierbij in op type goederen en de relaties met de verdeling (modal split) van vervoer over water, spoor en weg.

2.3 Locatiekeuze en planbegrenzing

Onderbouw in het MER de locatiekeuze en begrenzing van het plangebied vanuit economische, ruimtelijke, en met name milieukundige (inclusief ecologische) overwegingen. Speciale aandacht is nodig voor:

- de randvoorwaarden die voortvloeien uit de wet- en regelgeving op het gebied van natuur, waterbeheer luchtkwaliteit, geluid en externe veiligheid;
- het type bedrijven en transport- en overslagactiviteiten waarvoor Flevokust zal worden gebruikt.

Beschrijf voor de functie van het multimodaal op-/overslag- en distributieterrein de voor de locatie specifieke mogelijkheden en beperkingen van transport over weg, spoor en water op een meer strategisch niveau:

- de samenhang tussen de havenfaciliteiten en de toekomstige aanleg/uitbreiding van wegen, vaarwegen en spoor;
- de vervoer (rest)capaciteit van de relevante spoorlijnen voor goederentreinen;
- de technische mogelijkheden die de Hanzelijn en Flevolijn bieden voor het goederenvervoer;
- de capaciteit van de relevante vaarroutes (scheepstypen en maximale schutcapaciteit);
- mogelijke knelpunten met de (toenemende) pleziervaart;
- de beperkingen vanwege ligging ten opzichte van de Flevocentrale.²

2.4 Beleid en besluitvorming

Beleidskaders

Geef de relevante beleidskaders en beschrijf welke randvoorwaarden hieruit voortvloeien voor het initiatief. Ga in aanvulling op de startnotitie in op:

- de Kaderrichtlijn Water, WaterBeleid 21^e eeuw en de recent vastgestelde Watervisie 'Nederland veroveren op de toekomst' en relevante ontwikkelingen rond het IJsselmeergebied;
- de publicatie bedrijven en milieuzonering (Vereniging van Nederlandse Gemeente, 16 april 2007);
- de status van het gebied als provinciaal archeologisch aandachtsgebied en als aardkundig waardevol gebied;
- de beleidsbrief binnenvaart 'Varen voor een vitale economie: een veilige en duurzame binnenvaart';
- de Nota Ruimte³;
- de Nota Mobiliteit⁴;
- Natura 2000, Vogel- en Habitatrictlijn en ecologische hoofdstructuur (EHS).

Besluitvorming

Flevokust zal gefaseerd worden aangelegd. Gestart wordt met gebied A in het noorden en vervolgens gebied B in het zuiden. Van der Wiel projectontwikkeling ontwikkelt een inrichtingsplan voor gebied A op basis waarvan de gemeente een bestemmingsplan zal vaststellen. Voor gebied A en gebied B wordt één bestemmingsplan opgesteld. Voor gebied B wordt nog geen inrichtingsplan opgesteld, wel zullen hier een aantal tijdelijke functies worden gerealiseerd.

---

² Zie ook bijlage 2 inspraakreactie nummer 3 waarin Electrabel, de eigenaar van de Flevocentrale, aangeeft dat de voorgenomen activiteit geen nadelige invloed mag hebben op de bedrijfsvoering van de Flevocentrale.

³ Zie ook bijlage 2 inspraakreactie nummer 2 waarin het ministerie van Verkeer en Waterstaat stelt dat het Rijk in de Nota Ruimte geen wens heeft geuit voor de komst van een overslaghaven, maar dat nabij Lelystad wel ruimtelijk rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van een overslaglocatie.

⁴ Zie ook bijlage 2 inspraakreactie nummer 2 waarin het ministerie van Verkeer en Waterstaat verzoekt aansluiting te zoeken bij het beleid zoals verwoord in de Nota Mobiliteit.

seerd. Het bestemmingsplan moet dus ook een totale afweging van deel A en B bevatten en de samenhang tussen deze delen aangeven.

Geef in het MER aan:

- welke vervolgbesluiten genomen moeten worden om de beoogde activiteiten op het bedrijventerrein Flevokust te kunnen verwezenlijken en op welke wijze daaraan (plan- of besluit-)m.e.r.-procedures zijn gekoppeld;
- welke verantwoordelijkheden de relevante publieke en private partijen in vervolgprocedures hebben;
- wat de begrenzingen van de deelgebieden zijn.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT, ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN.

3.1 Voorgenomen activiteiten

Neem in het MER een beschrijving van de voorgenomen activiteit op door:

- aan te geven welke bedrijven voor vestiging in aanmerking komen, doe dit mede door een nadere uitwerking te geven van de toelatingseisen⁵;
- een heldere omschrijving te geven van de in fase A en fase B te treffen inrichtingsmaatregelen en voorzieningen en van de manier waarop deze per fase in het bestemmingsplan worden opgenomen (inclusief de tijdelijke voorzieningen in fase B);
- aan te geven welke activiteiten zijn gepland, met name buitendijks;
- in te gaan op de bruto/netto-verhouding, duurzaam terreinbeheer en vervoersmanagement.

Geef inzicht in de flexibiliteit van het plan. Geef hierbij aan of en hoe tijdens de planfase, gebruiksfase of de beheerfase is in te spelen op veranderende maatschappelijke en economische behoeften en ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het doortrekken van N23, de aanleg van een baggerspeciedepot en de verdere ontwikkeling van de biologisch dynamische landbouw ten zuiden van het plangebied. Geef ook aan in hoeverre de gekozen structuur (infrastructuur, groen etc.) geschikt is om wijzigingen in de genoemde behoefte op te vangen.

3.2 Alternatieven

In de Startnotitie is een aantal scenario's belicht waarbij vooral de zwaardere bedrijven die geluid en veiligheidsruimte vragen op diverse manieren zijn gesitueerd (zowel binnen- als buitendijks). Daarmee wordt getracht een bandbreedte te vinden van de mogelijkheden en van de invloeden van die keuzes op natuur, geluid, veiligheid en de op- en overslagmogelijkheden met het daarbij behorende vervoer. De Commissie vindt deze werkwijze (van scenario's opbouwen door middel van bouwstenen) een goede aanzet om te komen tot alternatieven. Werk aanvullend hierop in het MER de volgende zaken verder uit:

- de alternatieven voor het totaal beeld;
- de configuratie⁶ en de inrichting;

---

⁵ zoals genoemd op pagina 27 van de startnotitie.

⁶ Met configuratie wordt hier bedoeld, de samenstelling, ruimtelijke samenhang en vormgeving van het buitendijks en binnendijks gebied.

- de variatiemogelijkheden in type bedrijven en (relatieve) omvang met milieu hinderzones;
- de mogelijke synergie van bedrijven;
- de relatie van fase A met fase B – en de daarmee samenhangende bandbreedte aan milieueffecten.

Werk de alternatieven dusdanig uit dat er invulling wordt gegeven aan de (neven)doelstellingen van natuur en/of landschappelijke inpassing.

Werk in de alternatieven uit of en in welke mate en op welke wijze wordt gestreefd naar een duurzaam watersysteem, waarbij opvang, behandeling en wijze van afvoer van afvalwater- en hemelwaterstromen belangrijke aandachtspunten zijn. Ook de ontwikkeling van natuurelementen kan bijdragen aan de realisering van een duurzaam watersysteem.

3.3

Varianten

Buitendijks

De Commissie adviseert de locatie, vorm en aanlegmogelijkheden van het buitendijkse gebied te verkennen. Geef een indicatie van de aanleghoogte in relatie tot overstromingsrisico's en mogelijke milieueffecten. Geef ook aan welke invloed er is door (nieuw) scheepvaartverkeer en/of een extra aanvoergeul nodig is en welke route deze kan nemen. Houd daarbij rekening met de randvoorwaarden die de Flevocentrale stelt aan het ontwerp. De Commissie adviseert om op grond van de aanlegwijze en vorm van het buitendijks gebied verschillende varianten voor de ligging van de laad- en loskaden voor schepen te verkennen. Denk hierbij aan een eiland omgeven door water, aangesloten aan de hoofdwaterring en verschillende type van de oevers, harde constructie of wetlands.

Binnendijks

Geef zo duidelijk mogelijk aan hoe de inrichting van de gebieden A en B wordt. Geef aan hoe een inrichting en fasering kan worden uitgewerkt die zorgt voor zo min mogelijk milieubelasting en hinder voor de omgeving. Doe dit door bijvoorbeeld varianten in de locatie van de zwaarste bedrijfs categorieën uit te werken.

Ontsluiting

Werk ontsluitingsvarianten van het bedrijventerrein over weg, spoor en water op hoofdlijnen uit. Geef aan hoe door inrichting van de ontsluiting milieubelasting en hinder voor de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt. Geef aan hoe rekening wordt gehouden met de ontsluiting van het terrein bij calamiteiten.

In de startnotitie is aangegeven dat de spoorontsluiting op lange termijn een rol gaat spelen, geef in het MER aan hoe dit zich verhoudt tot de ontwikkeling van deelgebied A en B.

Fasering

Door een goede afronding en afwerking kunnen mogelijke negatieve effecten worden verminderd. Geef aan op welke wijze de fasering van aanleg en uitgifte zowel in ruimte als in tijd zal plaatsvinden en op welke manier wordt gezorgd voor een afgerond en afgewerkt geheel (begrenzing) bij gedeeltelijke realisatie.

3.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het is belangrijk om doelgericht een mma te ontwikkelen. Dit vraagt een open en creatieve houding. Besteed in het mma aandacht aan maximale bescherming van zowel natuur als leefmilieu. Besteed in het mma bijzonder aandacht aan:

- de inrichting van het buitendijks gebied gericht op minimale negatieve effecten en maximale positieve natuureffecten;
- òf en hoe duurzaamheidsmaatregelen worden toegepast zoals intensief ruimtegebruik (meerlaags bouwen), toepassing van windenergie of warmte/koude opslag in de bodem, toepassing van herbruikbare materialen;
- het waarborgen van een ecologisch en landschappelijk zo aantrekkelijk mogelijke omgeving.

3.5 Referentiesituatie

De referentiesituatie is de huidige situatie met de autonome ontwikkelingen. Geef hiertoe een overzicht van de (ruimtelijke) plannen en projecten op het gebied van natuur, water en infrastructuur, die de komende periode in de regio zullen worden uitgevoerd. Neem in de referentiesituatie de nieuwe situatie met de aansluiting Binnenhavenwet/Houtribweg op de A6 mee en houd rekening met de Hanzelijn die in 2012 in de dienstregeling wordt opgenomen.⁷ De aanleg van de N23 is geen autonome ontwikkeling, maar geef in het MER wel aan hoe rekening wordt gehouden met een eventuele aanleg van deze weg.

4. MILIEU- EN VERKEERSASPECTEN

Het is van belang inzicht te geven in de totale activiteit (fase A en B) en daaraan te verbinden milieu-effecten. Zo ontstaat er inzicht in de mogelijkheden en beperkingen voor de totale ontwikkeling vanuit milieuperspectief.

Beschrijf in het MER:

- de totale range van milieueffecten;
- de effecten voor zowel de aanleg als het gebruik;
- in fase A de bandbreedte van maximaal mogelijke effecten;
- de invulling van fase B, zodat de effecten op een zelfde wijze kunnen worden bepaald als voor deel A;
- in geval van onzekerheden, een betrouwbaarheidsanalyse en/of worst-case scenario om het maximum aan milieueffecten te kunnen bepalen;
- de gecumuleerde maximaal mogelijke milieugevolgen van de voorziene activiteiten in fase A en B, als ook van de activiteiten in fase A afzonderlijk;
- de effecten van de tijdelijke voorzieningen in fase B.

Gebruik de alternatieven en scenario's voor de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein als vertrekpunt voor de effectbeschrijving.

---

⁷ Zie bijlage 2 inspraakreactie nummer 2 waarin het ministerie van Verkeer en Waterstaat aangeeft deze ontwikkelingen mee te nemen als referentiesituatie.

De manier waarop milieueffecten zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegde achtergrondinformatie.

4.1 Bodem

Uitgangspunt van het project is de kwaliteit van de bodem te beschermen en vast te houden. Beschrijf de huidige kwaliteit van de bodem en geef aan op welke wijze deze uitgangspunten zullen worden bereikt. De aard, omvang en realisatietermijn van de aanleg- en bouwwerkzaamheden moeten in het MER aan de orde komen.

Geef aan in welke mate er sprake zal zijn van ophoging van het binnen- en buitendijksterrein en ontgroning in verband met de aanleg van een vaargeul.

Het MER moet inzicht geven in:

- de bodemopbouw en hoogteligging, met name bedijking, ligging van voormalige geulen en stroomruggen;
- welke mate in het plangebied sprake zal zijn van vergraving, vernatting en ophoging inclusief effecten op bestaande bebouwing en aanwezige infrastructuur;
- de grondbalans en de herkomst van het ophoogzand en materialen in de grond-, weg- en waterbouw. Geef een globale grondbalans voor de totale ontwikkeling van gebied A en B rekeninghoudend met de geohydrologische en geotechnische eigenschappen en randvoorwaarden vanuit de gebruiksfunctie. Geef voor gebied A in meer detail aan wat de samenstelling en mogelijke herkomst van het materiaal en de aanbrengmethode zal zijn.

4.2 Water

Benut het plantraject van de watertoets voor het aangeven van de 'waterkaders' waarbinnen het plan zich moet ontwikkelen. De herinrichting van het gebied resulteert in een wijziging van de waterhuishouding van het terrein en zijn omgeving. Geef een beschrijving van de te verwachten effecten op waterkwantiteit en -kwaliteit met een helder onderscheid naar het buiten- en binnendijks gebied.

In hoofdlijnen dient te worden aangegeven hoe het plangebied waterhuishoudkundig wordt ingericht (ontwatering en afwatering in relatie met de wijze van bouwrijp maken en tot de wateropvangvoorzieningen).

De belangrijkste aspecten voor de beschrijving van de bestaande en toekomstige hydrologische en ecologische situatie zijn:

- de geohydrologische gesteldheid: grondwaterstanden en grondwaterstromingssituatie (herkomst, kweldruk);
- eventuele bodem- en grondwaterverontreinigingen en verontreinigd slib;
- de oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit;
- beschrijving van het risico voor wateroverlast. De beschrijving van de actuele en de geplande situatie moet goed gekwantificeerd worden (hoogte-lijnenkaarten, inundatiediepte, bepaling benodigde bergingscapaciteit);
- de mogelijke effecten van peilwijzigingen op de omgeving (waaronder gebied met hoge grondwaterstand voor behoud van archeologisch erfgoed);

- de effecten van eventueel toekomstige peilstijging (mede als gevolg van klimaatverandering) van het aangrenzende oppervlaktewater op het waterbeheer van het terrein;
- voor het buitendijkse gebied of en in welke mate veranderingen in de chemische, thermische en biologische waterkwaliteit kan leiden tot effecten op de koelwaterinname en lozing van de aangrenzende elektriciteitscentrale;
- het risico van calamiteiten op de aangrenzende kwetsbare gebieden.

Veiligheid

Beschrijf in relatie tot de waterveiligheid in het MER:

- de beperkingen en randvoorwaarden ten aanzien van de aanleg van infrastructuur door de aanwezigheid van de hoofdwaterkering;
- het na te streven veiligheidsniveau in relatie tot de economische/maatschappelijke waarde van het gebied;
- de noodzaak tot compensatie van bergingscapaciteit door de aanleg van het buitendijkse gebied;
- de aanlegmethode van het binnen- en buitendijkse gebied.
- hoe omgegaan wordt met de effecten van een peilstijging van Markermeer en IJsselmeer in relatie tot eventueel noodzakelijke toekomstige dijkverhoging en geef aan hoe bij de inrichting van het (buitendijks) terrein een bijdrage geleverd kan worden aan een robuust watersysteem⁸;
- welke voorzieningen worden getroffen om het waterhuishoudingssysteem te scheiden van de omgeving in geval van calamiteiten.

4.3

Natuur

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied IJsselmeer⁹ en de EHS geeft de startnotitie terecht veel aandacht aan natuur en ecologie. Om de effecten van de planonderdelen op gebieden en op flora en fauna (habitatverlies, verstoring, versnippering) afzonderlijk en in combinatie in beeld te brengen dient bij de beschrijving op het onderdeel natuur ingegaan te worden op de volgende aspecten:

- de aanleg van het buitendijkse terrein en het graven van nieuwe vaargeulen ten behoeve van de bereikbaarheid van de locatie Flevokust;
- de effecten van gebruik, zoals geluid en licht van bedrijvigheid op het terrein, (onderwater-)geluid van extra scheepvaart en van verkeer over de weg;
- de voorgenomen activiteiten in met name fase A, (de uitvoerbaarheid van deze fase staat centraal vanwege de besluitvorming bestemmingsplan en daarmee samenhangende vergunningprocedures);
- de te verwachten cumulatie met fase B;
- de invloed van lichthinder vanaf de locatie Flevokust en de dijken;

---

⁸ Zie het adviesrapport 'Een ander IJsselmeergebied, een ander beleid' (Ministerie van Verkeer en Waterstaat, febr. 2007) voor een toelichting en invulling hiervan. Van belang voor Flevokust zijn bijvoorbeeld:

- Wijze van waarborgen van de aansluiting van korte termijn ontwikkelingen bij een lange termijn visie waarin sprake is van een positieve bijdrage op ecologie, veiligheid en zoetwatervoorraad;
- Wijze van onderling verbinden en afstemmen met andere opgaven

⁹ Een relevant vervolgbesluit vormt de aanpassing van het (nu nog ontwerp-) aanwijzingsbesluit Natura 2000 IJsselmeer. De grens van het gebied ligt nu immers direct op de dijk.

- de cumulatie met andere relevante verstoringfactoren in het studiegebied.

Ga na in hoeverre de (neven-)doelstelling van natuur nader kan worden ingevuld. Geef daartoe in het MER aan welke nieuwe natuurwaarden er door inrichting en beheer zijn te realiseren en waar deze tot stand zouden kunnen komen. Geef bovendien aan in hoeverre uitwerking van dit (neven)doel positief kan bijdragen aan beschermde soorten en habitats en/of negatieve effecten op deze soorten/ habitats kan voorkomen.

Gebiedsbescherming

Geef in het MER:

- aan waar de Natura 2000-gebieden, de ecologische hoofdstructuur (EHS), inclusief verbindingen en de overige natuurgebieden liggen en waar die worden ontwikkeld;
- de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebieden inclusief de staat van instandhouding;
- de ligging van de EHS in het studiegebied en de natuurdoeltypen daarbinnen.

In de startnotitie wordt geconcludeerd dat significante effecten op het Natura 2000-gebied IJsselmeer niet zijn uit te sluiten. Indien ook de voorgenomen uitwerking van het plan leidt tot de conclusie dat significant negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten moet een passende beoordeling worden opgesteld. Onderzoek hierin ook de cumulatieve gevolgen van andere activiteiten, waaronder bestaand gebruik en andere plannen of projecten. De passende beoordeling dient herkenbaar opgenomen te worden in het MER. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat sprake is van significante gevolgen, dan dient de zogenaamde ADC-toets¹⁰ te worden doorlopen. De Commissie wijst er in dit kader overigens op dat compensatie – anders dan mitigatie – het sluitstuk van de habitattoets is.

Daarnaast wijst de Commissie erop dat aandacht moet worden besteed aan de mogelijk externe werking op met name de Natura 2000-gebieden Markermeer en Ketelmeer/Vossemeer.

Met betrekking tot de EHS kan de Commissie zich vinden in de benadering, zoals deze in de startnotitie is beschreven.

Soortenbescherming

Uit de startnotitie komt naar voren dat het plangebied naar alle waarschijnlijkheid planten- en diersoorten herbergt die zijn beschermd op grond van de Flora- en faunawet (Ffw). Ga na of de activiteit voor fase A zal leiden tot in de Ffw genoemde verboden gedragingen. Besteed daarbij ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen.

De Commissie geeft in overweging om ook de informatie die benodigd is voor een ontheffing op grond van artikel 75 van de Ffw voor fase A gelijktijdig met het MER te verzamelen en te presenteren. Dit is niet verplicht, maar biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om ook deze informatie door de Commissie te

¹⁰ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet (Nbw) respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

laten toetsen op methodische juistheid, alsmede te laten beoordelen of de uitkomsten plausibel zijn. Het in de startnotitie genoemde inventariserend onderzoek dient daarvoor de basis te zijn.

Voor deel B kan op dit moment met een meer globale verkenning worden volstaan.

4.4 Verkeer

Beschrijf de invloed van de ontwikkeling van Flevokust op het gebruik van de weginfrastructuur bij verschillende gebruiksscenario's. Ga hierbij in op de verwachte autoverplaatsingen gedurende de spitsuren en overige momenten van de dag. Bepaal voor de spitsuren de invloed op de I/C-verhouding¹¹ van de toeleidende wegen. Besteed hierbij ook aandacht aan het aandeel vrachtverkeer in de totale verkeersstroom. Kijk hierbij naar type bedrijvigheid en de daarbij behorende (vracht-)verkeersstromen. Wanneer er sprake is van onzekerheden ga dan uit van een worst-case scenario.

Geef aan op welke wijze de bereikbaarheid van Flevokust per fiets en openbaar vervoer wordt geregeld en welk aandeel van deze vervoerwijzen behaald kan worden voor het personenverkeer (woon-werkverkeer en eventueel zakelijk verkeer).

4.5 Geluid

Beschrijf welke geluidbelasting het bedrijventerrein op de omgeving en met name op gevoelige bestemmingen zal hebben. Deze zonerings zal ook moeten worden vastgelegd in omliggende bestemmingsplannen.

Werk tevens de geluidsbelasting door het (weg)verkeer als gevolg van de aanleg en het gebruik van het terrein uit.

4.6 Lucht

Beschrijf de gevolgen van de verschillende alternatieven voor de luchtkwaliteit langs het hoofd- en onderliggend wegennet, onafhankelijk of sprake zal zijn van overschrijding van grenswaarden. Volg hierbij de (nieuwe) Wet milieubeheer van 15 november 2007, met daarin de luchtkwaliteitseisen die zijn opgenomen in hoofdstuk 5. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Geef aan hoe wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen.

Geef in het MER voor fijn stof (PM₁₀) en NO₂ inzicht in de concentratieniveaus en eventuele overschrijdingen van grenswaarden zowel voor de autonome ontwikkelingen als voor de verschillende alternatieven. Beschrijf:

- de ligging en grootte van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden.

Niet te verwachten is dat de grenswaarden¹² en richtwaarden¹³ voor de overige stoffen uit de Wm (luchtkwaliteitseisen) zullen worden overschreden. Gezien

---

¹¹ de I/C-verhouding is de verhouding tussen verkeersintensiteit en -capaciteit op een wegvak.

¹² Grenswaarden voor SO₂, CO, Pb, en benzeen.

¹³ Richtwaarden voor nikkel, arseen, cadmium, ozon en benzo(a)pyreen.

de jurisprudentie beveelt de Commissie toch aan de concentraties van deze stoffen en de toetsing daarvan aan de grenswaarden op te nemen in het MER.

Geef in het MER tevens aan wat de (positieve of negatieve) gevolgen zijn voor de luchtkwaliteit langs de relevante (vaar)wegen. Voor de afbakening van het studiegebied is het van belang die gebieden mee te nemen waar significante gevolgen te verwachten zijn.

Het Europese Parlement heeft op 11 december 2007 streef- en grenswaarden voor PM_{2,5} vastgesteld.¹⁴ In het MER moet zo goed mogelijk worden aangegeven wat de gevolgen van de voorgenomen activiteit zijn voor de PM_{2,5}-concentraties. Toets de resultaten aan de luchtkwaliteitseisen zoals opgenomen in de EU-richtlijn voor PM_{2,5}.¹⁵

4.7 Externe veiligheid

Geef aan of er een externe veiligheidszoningering wordt vastgesteld. Geef aan of er voor het gehele bedrijventerrein en het wegtransport een risicozone wordt gehanteerd.

Indien veiligheidszoningeringen worden vastgesteld moet ten aanzien van zowel de verkeersstromen als de bedrijfsactiviteiten, de gebruikelijke toetsing aan plaatsgebonden risico en groepsrisico plaatsvinden.

Geef inzicht in de ruimtevraag van BRZO¹⁶-bedrijven ten opzichte van mogelijk aanwezige gevoelige objecten (woningen e.d.) en beperkt gevoelige objecten (grote bedrijven – met bepaald aantal personeelsleden). Ook de aan- en afvoer, verlading via weg of water kan hierbij een wezenlijk element zijn.

4.8 Landschap en cultuurhistorie

Maak de consequenties van de plannen voor het landschapsbeeld van de oever van het Markermeer en de polder duidelijk. Geef in schetsen vanaf het water en het land aan hoe dit beeld wijzigt door de plannen.

Beschrijf de waarde van de dijk als cultuurhistorisch waardevol element en beschrijf de gevolgen van het initiatief voor de dijk. Ga tevens in op de effecten van licht op landschap en geef aan of er maatregelen tegen het verspreiden van licht mogelijk zijn.

Volgens het Omgevingsplan Flevoland is het binnendijks plangebied provinciaal archeologisch aandachtsgebied en aardkundig waardevol. Breng daarom de archeologische en aardkundige waarden in beeld en schets de consequenties van het voornemen voor deze waarden. Verken ook de mogelijkheden om deze waarden bij de inrichting te ontzien.

---

¹⁴ Voor PM_{2,5} geldt een grenswaarde: jaarnorm 25 µg/m³ per 2015; en streefwaarden van 20 µg/m³ per 2020 en; een reductie doelstelling voor de “gemiddelde-blootstellingsindex” (GBI) tot 20% voor de periode 2010-2020 De “gemiddelde-blootstellingsindex” is de gemiddelde-blootstelling van de bevolking van een lidstaat die voor het referentiejaar (2010) wordt vastgesteld met het doel de schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid te verminderen en die waar mogelijk binnen een bepaalde termijn moet worden bereikt.

¹⁵ Naar verwachting zal de nieuwe EU-richtlijn eind 2008 zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In beginsel kunnen de bepalingen van een richtlijn geen rechtstreekse werking hebben voordat de implementatietermijn is verstreken. Lidstaten dienen zich gedurende deze termijn wel te onthouden van maatregelen die het bereiken van het doel van de richtlijn in gevaar zouden brengen.

¹⁶ Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999.

4.9 Landbouw

Beschrijf in het MER de effecten op het biodynamische landbouwgebied dat aan de oostkant van het plangebied grenst.

4.10 Energie en klimaat

Ga naast het onderzoek naar de mogelijkheden tot klimaatneutrale inrichting na inhoeverre de inrichting van het terrein voldoet aan de veranderende waterhuishoudkundige omstandigheden als gevolg van de klimaatverandering (klimaat adaptie).

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Van der Wiel Planontwikkeling bv en het College van burgemeester en wethouders van gemeente Lelystad

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Lelystad

Besluit: Bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.2

Activiteit: ontwikkeling van een havengerelateerd bedrijventerrein met een omvang van 250 hectare (bruto).

Betrokken documenten

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de "Flevopost" d.d. 8 februari 2008

advies aanvraag: 11 februari 2008

ter inzage legging: 8 februari tot 21 maart 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 15 april 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.J. Bakker

ing. W.J. Dirks

prof.dr.ir. F.M. Maas (voorzitter)

drs. R. Meeuwsen (secretaris)

ir. H. Otte

drs. C.C.D.F. van Ree

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Provincie Flevoland, Lelystad
2. Rijkswaterstaat IJsselmeergebied, Lelystad
3. Electrabel, Zwolle
4. Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten, Amersfoort

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Bedrijventerrein Flevokust Lelystad

De gemeente Lelystad heeft de wens om ten noorden van Lelystad een grootschalig havengerelateerd bedrijventerrein aan te leggen en in te richten. De locatie zal circa 250 hectare groot zijn en betreft zowel buitendijks als binnendijks terrein. Ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan wordt een gecombineerd plan-/besluit-Milieueffectrapport (MER) opgesteld. Dit advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage gaat in op de inhoud van het MER.

ISBN: 978-90-421-2362-5